

CZU: 373.015

EVALUAREA STADIULUI ACTUAL DE FORMARE A COMPETENȚEI INTERCULTURALE LA ELEVII DE LICEU

Andrioaie Ana-Maria
UPSC „Ion Creangă”;
Colegiul „Mihai Eminescu”, Bacău, România
ORCID: 0009-0006-4844-1392

Adnotare

Articolul prezintă etapa de constatare a experimentului pedagogic realizat în cadrul tezei cu tema „Formarea competenței interculturale a elevilor de liceu în contextul utilizării tehnologiilor informaționale”. Pentru cunoașterea mai profundă a gradului de dezvoltare a competenței interculturale a elevilor care fac parte din eșantionul experimental și eșantionul martor, s-a aplicat un chestionar de constatare. Acesta cuprinde 72 de itemi care vizează cele trei componente care formează competența: cunoștințe, abilități și atitudini. Itemii au fost formulați în concordanță cu obiectivele educației interculturale și adaptați după un instrument de evaluare elaborat de către Programul Pestalozzi și după un manual elaborat de către Consiliul Europei.

Cuvinte-cheie: competență, interculturală, experiment, pedagogic, constatare.

Annotation

The article presents the observation stage of the pedagogical experiment carried out in the framework of the thesis with the theme "Developing the intercultural competence of high school students in the context of the use of information technologies". For the deeper knowledge of the degree of development of the intercultural competence of the students who are part of the experimental sample and the control sample, an assessment questionnaire was applied. It comprises 72 items targeting the three components that form competence: knowledge, skills and attitudes. The items were formulated in accordance with the objectives of intercultural education and adapted from an assessment tool developed by the Pestalozzi Program and from a manual developed by the Council of Europe.

Keywords: competence, intercultural, experiment, pedagogical, finding.

Cercetarea pedagogică de față face parte din experimentul pedagogic al tezei cu tema „Formarea competenței interculturale a elevilor de liceu în contextul utilizării tehnologiilor informaționale”. Evaluarea stadiului actual de formare a competenței interculturale la elevii de liceu face parte dintr-o cercetare pedagogică de natură inductivă, care presupune „acumulare de date experimentale și teoretico-metodologice, în vederea fundamentării științifice a demersurilor acționale și teoretice, care îmbogățesc și orientează teoria și practica educației” [5, p. 7].

Pentru cunoașterea mai profundă a gradului de dezvoltare a competenței interculturale a elevilor Colegiului „Mihai Eminescu” Bacău și în vederea optimizării acestuia, se derulează o cercetare științifică prin metoda experimentului pedagogic. Scopul experimentului pedagogic constă în validarea prin experiment a modelului pedagogic de formare a competenței interculturale a elevilor de liceu în contextul utilizării tehnologiilor informaționale.

Cercetarea urmărește o schimbare de obiective strategice, printre care cele mai relevante sunt: valorificarea unor noi resurse metodologice, accentuarea caracterului formativ al învățământului, promovarea de noi tipuri de relații educative, transformarea educatului în

subiect al învățării și valorificarea autoinstruirii. Această inovare microeducațională are ca rezultat îmbunătățirea practicii educaționale la nivelul Colegiului „Mihai Eminescu” Bacău [5, p. 9]. Obiectivele vizează transformarea calitativă a unor mentalități, eliminarea unui comportament învechit al elevilor și al cadrelor didactice, dublată de promovarea unui nou tip de comportament care asigură eficiență sporită procesului educațional. Odată formată prin experimentul pedagogic, competența interculturală poate fi demonstrată prin „reprezentarea pozitivă a celuilalt” [3, p. 56] și prin adoptarea unei mentalități deschise față de alteritatea de orice tip.

Eșantionul de cercetare constă din trei clase din învățământul liceal, care au permis constituirea unei baze de eșantionare consistente. Eșantionul experimental este constituit din elevii clasei a XI-a C, filiera teoretică, profil uman, specializarea filologie, iar din eșantionul martor fac parte elevii clasei a XI-a A, filiera teoretică, profil real, specializarea matematică-informatică și elevii clasei a XI-a E, filiera teoretică, profil real, specializarea științe ale naturii.

Tabelul 1. Caracteristicile demografice ale eșantionului experimental și ale eșantionului martor

Criteriu	Eșantionul experimental	Eșantionul martor	
	Clasa a XI-a C	Clasa a XI-a A	Clasa a XI-a E
Număr de elevi de elevi	33	23	28
Fete	21	4	17
Baieți	12	19	11
Mediul rural	14	15	17
Mediul urban	19	8	11
Număr de elevi cu reședința în alt județ	1	1	0
Media clasei în anii școlari 2021-2022 și 2022-2023	8.73	8.04	8.02
Număr de elevi din Republica Moldova	1	0	1
Număr de elevi de alte etnii	0	0	0

După cum se poate constata în tabelul 1, în faza constatativă a experimentului s-a asigurat echivalența între eșantionul experimental și cel de control. Astfel, ele pot fi considerate comparabile sub toate aspectele.

Criteriul de selecție între cele trei clase din lotul de cercetare a constat din specializarea clasei. Învățământul liceal vizează dezvoltarea și diversificarea competențelor-cheie și formarea competențelor specifice în funcție de filieră, profil, specializare sau calificare. Profilul real se bazează pe științe exacte, în timp ce profilul uman se bazează pe științe umaniste și sociale. Astfel, profilul uman este mai predispus spre observarea interrelaționărilor dintre diversele culturi și valorile umanității, care face obiectul de studiu al educației interculturale.

Cercetarea pedagogică se realizează printr-o anchetă bazată pe chestionar care a cuprins întrebări cu răspunsuri precodificate. Conținutul întrebărilor este direcționat către obținerea unor informații cu privire la stadiul actual al dezvoltării competenței interculturale în rândul elevilor de liceu.

Chestionarul de constatare cuprinde 72 de itemi care vizează cele trei componente care formează competența: cunoștințe, abilități și atitudini. Itemii au fost formulați în concordanță cu obiectivele educației interculturale, așa cum sunt ele definite de către savantul Ioan Bontaș [1, p. 98]:

- dobândirea de informații necesare pentru „cunoașterea diversității entităților culturale ale diverselor entități etnice (naționale)”;
- „formarea de convingeri, certitudini și sentimente înalte interculturale” care vor favoriza conviețuirea interculturală [1, p. 98];
- „formarea de priceperi, deprinderi (abilități) și chiar obișnuințe de a conviețui efectiv în condițiile interacțiunii culturale” în vederea eliminării discriminării, intoleranței, urii sau chiar separatismului sub raport teritorial [1, p. 98].

Procesul de elaborare a itemilor din chestionarul de constatare s-a aliniat viziunii savantului Sorin Cristea care consideră că metodologia de cercetare specifică pedagogiei interculturale este de tip interdisciplinar și pluridisciplinar „bazate pe inițiative de ”pedagogizare” a socialului sau pe transfer al unor concepte din alte științe sociale (cultură, contextualizare, socializare, egalizare, globalism, integrare, migrație, imigrație, drepturile omului, cooperare internațională etc.)” [3, p. 54]. Așadar, chestionarul de constatare a fost elaborat în așa fel încât să evalueze problematica formării competenței interculturale dintr-o perspectivă complexă.

Itemii au fost adaptați după instrumentul de evaluare al competenței interculturale elaborat de către Programul Pestalozzi [2, pp. 2-3] și după un manual pe tematica competenței interculturale elaborat de către Consiliul Europei [4, pp. 34-35, 52-54].

Secțiunea referitoare la cunoștințele elevilor cuprinde itemi cu privire la: cunoștințe despre interacțiune (itemii 1-7), cunoștințe despre practici sociale (itemii 8-9), cunoștințe despre rolul actorilor politici și sociali - indivizi sau instituții - (itemii 10-12), dar și cunoștințe despre viziuni asupra lumii și sisteme de credințe (itemii 13-18).

Secțiunea referitoare la abilitățile elevilor cuprinde itemi cu privire la: interacțiune (itemii 19-25), multiperspectivitate (itemii 26-32), gândire critică (itemii 33-36), rezolvarea de probleme și colaborare (itemii 37-43) și abilitatea de autodezvoltare (itemii 44-46).

Secțiunea referitoare la atitudinile elevilor cuprinde itemi cu privire la: respect (itemii 47-53), toleranța ambiguității (itemii 54-58), deschidere și curiozitate (itemii 59-61), empatie (itemii 62-63), conștiința de sine (itemii 64-69), precum și încrederea de a critica opinii și de a accepta critica propriilor opinii (itemii 70-72).

Rezultatele testului pedagogic de cunoștințe relevă că, în cazul eșantionului experimental, este necesar să se aplice intervenții pedagogice în marea majoritate a domeniilor aferente competenței interculturale care au fost testate. Cunoștințele elevilor trebuie îmbunătățite cu privire la: cunoștințe despre interacțiune, cunoștințe despre practici sociale și cunoștințe despre rolul actorilor politici și sociali (indivizi sau instituții). Este necesar să se dezvolte abilitățile elevilor cu privire la: multiperspectivitate, gândire critică, rezolvarea de probleme și colaborare, dar și abilitatea de autodezvoltare. Se impune să se formeze atitudinile elevilor în ceea ce privește toleranța ambiguității, empatia, conștiința de sine și încrederea de a critica opinii și de a accepta critica propriilor opinii.

Conform experimentului de constatare, dintre toate domeniile testate, intervenția pedagogică trebuie să se direcționeze cu precădere asupra dezvoltării gândirii critice, a toleranței ambiguității și a empatiei.

În concluzie, experimentul de formare va urmări formarea cunoștințelor, abilităților și atitudinilor necesare formării competenței interculturale a elevilor de liceu dintr-o perspectivă complexă.

Bibliografie

1. BONTAȘ, I. *Tratat de pedagogie*. București: Editura ALL, 2008. 410 p. ISBN 978-973-571-738-4
2. Centrul European Wergeland [online]. *Recunoașterea competenței interculturale – Cum știi dacă sunt competent / competentă intercultural?*. Last edited: 21 January 2022, 05:54 [citat 26.04.2023]. Disponibil: <https://www.coe.int/t/dg4/education/pestalozzi/Source/Documentation/ICCTool2014/ICToolRO.pdf>
3. CRISTEA, S. Pedagogia interculturală. In: *Revista Didactica Pro ...*, revistă de teorie și practică educațională, Numărul 2(48) /2008, pp. 54-56, ISSN 1810-6455
4. HUBER, J. (coord): *Intercultural Competence for All – Preparation for Living in a Heterogeneous World*, Strasbourg, Council of Europe Publishing, 2012, 121 p. ISBN 978-92-871-7356-0
5. SILISTRARU, N. *Cercetarea pedagogică: (ghid metodologic)*. Chișinău: Universitatea de Stat din Tiraspol, 2012. 101 p. ISBN 978-9975-76-081-2.

CZU: 373.07:316.48

COMPORTAMENTUL INDIVIDUAL ȘI ORGANIZAȚIONAL, COMPONENTA ESENȚIALĂ ÎN MANAGEMENTUL CONFLICTELOR DIN ȘCOALĂ

Asofiei Ionela
UPSC „Ion Creangă”
(România)

ORCID: 0000-0001-9705-925X

Adnotare

Articolul reprezintă un studiu al importanței comportamentului individual și organizațional în managementul conflictelor din mediul educațional și cum poate el influența percepția celorlalți asupra situațiilor conflictuale dar și asupra modurilor de gestionare și rezolvare a lor.

Cuvinte-cheie: comportament organizațional, comportament individual, organizație, mediu, stres, conflict, comunicare, managementul conflictelor.

Annotation

The article represents a study of the importance of individual and organizational behavior in the management of conflicts in the educational environment and how it can influence the perception of others on conflict situations but also on the ways of managing and solving them.

Keywords: organizational behavior, individual behavior, organization, environment, stress, conflict, communication, conflict management.

Introducere. Comportamentul uman este compus din tipurile de personalitate ale indivizilor, iar cea mai importantă întrebare despre acest tip de comportament, care se referă la